

STRAŻNICTWO profesjonalnie i trwale w interesie publicznym

CELE PROJEKTU

1. Podniesienie pozycji, rangi, świadomości społecznej i znaczenia kontroli społecznej dla interesu publicznego, wobec społeczeństwa i decydentów.
2. Podwyższenie świadomości, kultury prawnej, zaangażowania poszukujących obywateli i organizacji strażniczych.
3. Wzmacnianie kompetencji i budowanie stabilnych organizacji strażniczych, ich rozwój ilościowy.

Działanie 1 i 2 (do celu 1 i 3)

Angażowanie zwolenników – wdrażanie zmian w organizacjach strażniczych na poziomie centralnym

(Sieć Obywatelska Watchdog Polska – Działanie 1)

i na poziomie **miast** (Stowarzyszenie Homo Faber – Działanie 2)

Dla jakiej podgrupy organizacji?: Chodzi o organizacje już istniejące, **w pierwszej kolejności takie które nie są organizacjami nakierowanymi na realizację potrzeb swoich członków, a na ochronę konkretnego prawa i są stabilne.**

Rekrutacja: Nabór będzie otwarty – ogłoszenie umieścimy na portalu www.ngo.pl (patronat); www.watchdog.org.pl; www.siecobywatelska.pl; oraz FB tych dwóch ostatnich. Poinformujemy o nim także organizacje, które otrzymywały środki na działania strażnicze przez Fundację im. Stefana Batorego (jeśli stale zajmują się strażnictwem, to starały się o te środki). Już na etapie rekrutacji kandydaci i kandydatki będą musieli przedstawić jak widzą potrzebę angażowania obywateli i obywateli w swoje działania, kim są ich zwolennicy lub kogo widzą jako swoich zwolenników oraz co do tej pory robili w tej kwestii. Ważne też będzie jak są przygotowane organizacyjnie, kto został wyznaczony do pracy przy angażowaniu/komunikacji/fundraisingu obywateli/li, czy ta osoba widzi swoją ścieżkę kariery w ten sposób czy jest osobą przypadkową. Ta grupa ma bowiem zadanie dokonania pilotażu metody pracy i wypracowania materiałów dla innych organizacji, będzie więc musiała spełnić trudne kryteria. Dodatkowe wsparcie, które otrzymają ci, którzy włożą najwięcej pracy w przeprowadzanie zmian, są mini dotacje na rozwój wypracowanych rozwiązań, które Sieć Obywatelska – Watchdog Polska (w konkursie i z zaproszonymi ekspertami) przyzna ze środków CEE Trust – poza budżetem projektu (te środki dodatkowo będzie można wesprzeć pieniędzmi na rozwój instytucjonalny w ramach funduszy norweskich).

Uzasadnienie do podjęcia Działania 1 (czyli czemu trzeba): Zakładamy, że to jedyna droga rozwoju w wyniku zmieniającego się społeczeństwa oczekującego dialogu, spadku zaufania do organizacji w ogóle, słabej responsywności władzy, wycofania się zagranicznych darczyńców. Organizacje strażnicze uważają często, że ich temat jest zbyt trudny lub zbyt odległy od potrzeb społecznych, żeby możliwe było przekonanie obywateli i obywateli do wspierania ich – zaangażowaniem rzeczowym, pracą czy pieniędzmi. W lipcu 2013 roku, przygotowując międzynarodowe seminarium o komunikacji, zapytaliśmy ponad 30 organizacji strażniczych z Europy Środkowo-Wschodniej (w tym polskich), do

kogo adresują swój przekaz. W odpowiedziach pojawiły się następujące kategorie: decydenci rządowi i parlamentarni (8 organizacji); funkcjonariusze/administracja (3 organizacje); dziennikarze (11 organizacji); eksperci (5 organizacji) oraz liderzy opinii - prawnicy, naukowcy, blogerzy, społeczność IT (3 organizacje), osoby bezpośrednio dotknięte tematem, klienci i sympatycy (7 organizacji); młodzi ludzie (6 organizacji); społeczeństwo, podatnicy (6 organizacji); świadomi obywatele w dużych miastach - powyżej 25 lat - którzy już wykazali się zainteresowaniem w sprawach publicznych (3 organizacje). Pojawiło się też kilka uwag sceptycznych, wedle których angażowanie ludzi do działania jest najbardziej kosztownym i najmniej efektywnym sposobem zmieniania systemu. Niektóre organizacje wyrażały obawy, że wymaga to „spłykania” przekazu. Jak się okazało podczas seminarium, prawie żadna nie miała całościowej strategii pracowania ze zwolennikami (constituency). Mamy tu na myśli szerokie rozumienie tego słowa - zwolennicy, wyborcy, elektorat, czyli osoby, które wspierają lub będą gotowe wesprzeć poszczególne działania, produkty czy stanowiska organizacji, osoby, z którymi utrzymuje ona stały kontakt, systematycznie powiększając zakres ich wsparcia. Jeżeli organizacja ma taką dużą grupę to łatwiej jej zarówno w kontaktach z decydentami, jak też z biznesem. Na to organizacja musi przeznaczyć czas i specjalnie do tego musi znaleźć odpowiednich ludzi. Tylko dzięki komunikacji zaangażuje zwolenników do działania i wspierania finansowego, a to właśnie ich wpłaty dadzą jej niezależność większą, niż pieniądze od biznesu czy środki publiczne (z których częściowo organizacje nie korzystają – zazwyczaj gdy środkami tymi zarządza administracja publiczna). Dla organizacji, która ma zespół nastawiony tylko na działania merytoryczne, a komunikację, angażowanie ludzi do działania i zbieranie pieniędzy traktuje jako działanie odrębne od głównego nurtu pracy, jest to zadanie dodatkowe, nawet nieco gorsze. Tymczasem komunikacja ze zwolennikami musi być działaniem włączonym do głównego nurtu – nigdy nie powinna być oderwana od meritum. Organizacja powinna umieć pokazać zwolennikom jak ich wsparcie przyczynia się do sukcesów organizacji i zmian przez nią wprowadzanych oraz dawać im zadania, aby i oni mogli mieć swój wkład.

Takie działania jednak trudno rozpocząć. Potrzeby i obawy z tym związane, które wyrażano w naszym badaniu były następujące (podajemy kilka bardziej istotnych przykładów):

- Jak zidentyfikować właściwe grupy społeczne, do których powinniśmy dotrzeć?
- Jak przetłumaczyć skomplikowane tematy na język zrozumiały dla wszystkich potencjalnych odbiorców?
- Co najlepiej działa w angażowaniu obywateli w komentowanie prawa?
- Jak zaangażować różne grupy w realizację celów naszej działalności rzeczniczej?
- Jak mobilizować poparcie społeczne? Metody i dobre praktyki.
- Jak powiedzieć ludziom, że ich wsparcie finansowe jest ważne?
- Jak budować sieć wsparcia, w tym finansowego?
- Jak zorganizować zasoby osobowe i finansowe do prowadzenia komunikacji w organizacji?
- Jak utrzymywać zainteresowanie obywateli? Przykłady.

Seminarium miało charakter motywujący. Wedle ankiet ewaluacyjnych, dużą inspirację stanowiły przykłady Greenpeace, który jest w stanie zmobilizować ludzi do działania i utrzymuje się tylko z wpłat od darczyńców indywidualnych. Tutaj można obejrzeć obie prezentacje <http://www.youtube.com/watch?v=KjHqX-kC8vA> i <http://www.youtube.com/watch?v=loDWTVVofpY> (jedna została już przetłumaczona na język polski, druga jest obecnie tłumaczona). Temat należy pogłębiać, gdyż – jak podkreślali uczestnicy -

Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
Fundacja Court Watch Polska i Stowarzyszenie Homo Faber

półtoradniowe spotkanie stanowi zaledwie inspirację. Organizacje podkreślały, że ważne są regularne spotkania, dla większej grupy osób w organizacji, aby łatwiej było następnie wdrażać zmiany.

Opis działania: Biorąc pod uwagę te wszystkie aspekty proponujemy przygotowanie procesu zbiorowego pracowania nad zmianą w organizacjach za pomocą warsztatów, zadań domowych i wsparcia on-line.

Proces wdrażania zmian w organizacjach strażniczych do angażowania zwolenników miałby trwać od marca do końca 2014 r. Planujemy trzy zjazdy dla 10 organizacji działających na poziomie centralnym i 10 dla organizacji działających na poziomie miejskim. Dwa pierwsze w osobnych grupach. Ostatni z nich wspólny dla Działania 1 i 2. Ponadto planujemy webinaria i publikację podsumowującą. Całe działanie zostanie zewalutowane pod kątem osiągniętych w organizacjach zmian – 6 i 12 miesięcy po zakończeniu realizacji Działania.

1. **Warsztat pierwszy w maju 2014 roku** dla osób z zarządu i osób od komunikacji/angażowania/fundraisingu – jeśli takie są lub jeśli zostaną wyznaczone (spotkanie wyjazdowe, w okolicach Warszawy, ale odcięte od Warszawy). W spotkaniu uczestniczy ekspert od angażowania, który pracuje przez cały czas z grupami.

Część pierwsza – doświadczenia:

Analiza doświadczeń organizacji: Do czego warto pozyskiwać zwolenników? Co organizacje robiły w tym zakresie? Jakie były efekty prowadzonych działań? Jak mierzono efekty działań?

Część druga - ekspercka:

Odpowiedzi na pytania podawane przez osoby uczestniczące (OU) we wcześniejszym badaniu potrzeb i w część 1, np. jak zidentyfikować właściwe grupy społeczne, do których powinniśmy dotrzeć? jak przetłumaczyć skomplikowane tematy na język zrozumiały dla wszystkich potencjalnych odbiorców? co najlepiej działa w angażowaniu obywateli w komentowanie prawa? jak zaangażować różne grupy w realizację celów naszej działalności rzeczniczej? jak mobilizować poparcie społeczne? (metody i dobre praktyki), jak powiedzieć ludziom, że ich wsparcie finansowe jest ważne? jak budować sieć wsparcia, w tym finansowego? jak zorganizować zasoby osobowe i finansowe do prowadzenia komunikacji w organizacji? jak utrzymywać zainteresowanie obywateli?.

Część trzecia – planowanie własnych działań:

Tworzenie własnych planów zmiany w organizacji. Wyznaczenie harmonogramu i zadań do zrealizowania do połowy września (kiedy planujemy następne spotkanie).

2. **Warsztat drugi we wrześniu 2014 roku** – tylko dla osób, które wykonują plan zmiany w organizacji – chyba, że szefowie też chcą, ew. dla osób które się aktywnie włączyły w realizację planu. Spotkanie ma za zadanie wspomóc realizację, dokonać przeglądu, zobaczyć w jaki sposób jeszcze wesprzeć organizację.

Część pierwsza – podsumowanie postępów

Przedstawienie co wydarzyło się organizacji, podzielenie się pierwszymi produktami.

Część druga - ekspercka

Praca z ekspertami nad oceną tego co powstało, dopracowanie, postawienie ważnych pytań.

Część trzecie - planowanie

Zebranie potrzeb materialnym i zbadanie czy możliwe jest wsparcie ich dotacjami z CEE TRUST (którymi dysponuje SOWP) oraz wskazanie, że możliwe jest także ubieganie się o środki z dodatkowego komponentu wsparcia w funduszach norweskich.

Czas na przygotowanie informacji zwrotnej dla własnej organizacji i na zaktualizowanie planu.

Zastanowienie się jak osoby wdrażające zmiany w organizacjach mogą sobie nawzajem pomagać (typowym ich problemem jest, że zostają same, ich działania nie zostają włączone do głównego nurtu). Zawiązanie Klubu Wzajemnego Wsparcia (na wzór Klubu Fundraisera funkcjonującego w Czechach) - jeśli zajdzie taka potrzeba.

Zebranie potrzeb jakie tematy mogą być tematem webinarium.

3. Webinaria - od października do końca listopada 2014 roku.

Tematy webinarium dotyczyć będą tematyki wskazanej przez osoby uczestniczące. Webinaria będą okazją do spotkania z ekspertem/tką on-line i będą adresowane zarówno do organizacji uczestniczących w Działaniu 1, jak i 2. Będą też szeroko promowane dla każdej zainteresowanej organizacji i nagrywane.

4. Seminarium podsumowujące w Warszawie – grudzień 2014 roku (jeden dzień).

Dla zespołów pracujących przy zmianie (szefów i zespołów wdrażających) w Działaniu 1 i 2. Dla ewentualnych innych chętnych z organizacji strażniczych.

Przedstawienie szczegółowych planów działań i pierwszych rezultatów, symboliczne wręczenie „nagród” – przyznanych grantów z CEE Trust.

Ewaluacja prowadzonego Działania 1 i 2 – wspólnie z uczestnikami.

Spotkanie z ekspertem pracującym z organizacjami strażniczymi nad planami dla biznesu i zastanowienie się nad tym jak zmiana komunikacji do indywidualnych odbiorców przekłada się na działania skierowane do biznesu Działania te nie są tematem projektu, jako że najpierw trzeba zbudować poparcie społeczne i zmienić język organizacji strażniczych na język korzyści, mieć poparcie autorytetów – aby biznes był skłonny podjąć poważniejszą współpracę. Druga kwestia to rozstrzygnięcie problemów etycznych związanych ze współpracą z biznesem – których organizacje strażnicze mają więcej niż inne organizacje (nie tylko kwestia branż i etyki samego biznesu, ale też niezależności). Ten temat nie mieści się w czasie trwania niniejszego projektu. Można jednak dać organizacjom inspirację i wskazówki jak szukać pomocy.

5. Działanie Klub Wzajemnego Wsparcia (na wzór Klubu Fundraisera funkcjonującego w Czechach) – jeśli zostanie zawiązany i uznany za potrzebny.

Klub Wzajemnego Wsparcia – po seminarium (dla absolwentów Działania 1 i 2) – samoutrzymująca się struktura, wspierana przez projekt wyłącznie ekspercko. Organizacje będą mogły przeznaczyć środki w swoich budżetach mini-projektu finansowanego ze środków CEE Trust na dojazdy. Jeśli pomysł Klubu się przyjmie, zakładamy że organizacje zaczną się składać na spotkania i Klub będzie działał samodzielnie (tak jak w Czechach). Klub będzie też otwarty dla chętnych osób z innych organizacji strażniczych (nie będących absolwentami Działania 1 i 2, ale przeprowadzających podobne zmiany w swoich organizacjach).

6. Ewaluacja

Ewaluacja zmian w organizacjach zostanie przeprowadzona w 6 i 12 miesięcy po zakończeniu działania – czyli w czerwcu i w grudniu 2015 roku. Jej celem będzie zmierzenie zmiany jaka dokonała się w organizacjach strażniczych i wpływu jaki miał projekt na tę zmianę. Podstawą będą ankiety rekrutacyjne, opracowania przedstawione przez organizacje w czasie trwania warsztatów, wyniki samooceny dokonane podczas seminarium podsumowującego oraz wywiady z OU.

Systemowość: Możliwość skorzystania z wypracowanego doświadczenia przez kolejne organizacje (**kaskadowość**). Doświadczenie zostanie spisane (publikacja zawierająca teksty i wypowiedzi ekspertów oraz analizę dokonaną przez SOWP/HF) i ocenione (samoocena, opinie z seminarium podsumowującego). Analiza będzie zawierała punkty, które były najtrudniejsze dla organizacji i sposoby ich przewyciężenia. Podkreślimy też specyfikę organizacji strażniczych – szukając odpowiedzi na pytanie o możliwość przewyciężenia ograniczeń – potrzeby głębokiej merytoryki, trudności tematów, zajmowania się problemami grup mniejszościowych nie budzących sympatii społecznej). Ponadto materiałem edukacyjnym (uwzględnionym w publikacji, która będzie miała charakter publikacji on-line) będą wypowiedzi ekspertów, którzy zostaną nagrani (wykład lub webinarium). Eksperci przygotują też materiały do osób uczestniczących. Dzięki poradnikowej publikacji i filmom, nowe organizacje, powinny być w stanie przejść ten proces samodzielnie lub będą wiedziały jak się za niego zabrać.

Produkty:

- 20 organizacji przygotuje, wdroży i przetestuje na sobie jak angażować ludzi do działania.
- Powstanie zapis tych doświadczeń w formie poradnikowej publikacji.
- Powstanie 7 filmów wspierających proces uczenia się.
- Powstanie jeden film promocyjny o organizacjach strażniczych z seminarium podsumowującego.
- Powstaną struktury współpracy – Klub Wzajemnego Wsparcia.

Rezultaty:

Zmiana w 20 organizacjach uczestniczących w projekcie. Część z nich zmieni się z takich, które zależne są wyłącznie od wąskiej grupy ekspertów i ich wiedzy, na bardziej stabilne – w których duża

grupa osób trzyma rękę na pulsie, alarmuje że trzeba działać, przygotowuje działanie, ale też wywiera nacisk. Część z takich, które zależne są wyłącznie od grantów, zmieni się w takie które przynajmniej częściowo finansowane są przez świadomych obywateli.

Będziemy to wiedzieć, gdyż cały proces polega na diagnozie na początku i podsumowaniu wyników na końcu projektu. W 6 i 12 miesięcy po zakończeniu projektu przeprowadzona zostanie też zewnętrzna ewaluacja tego, co wydarzyło w organizacjach.

Sens tych zmian i ich konieczność zostanie naświetlona także innym organizacjom strażniczym poprzez komunikację, która rozpocznie się rekrutacją, następnie promocją seminarium, poprzez wykorzystanie efektów realizacji Działania w kursie „Na straży” i promocję na stronie www.watchdog.org.pl w dziale „Jak działa organizacja strażnicza”. Spodziewamy się, że co najmniej kolejne 10 skorzysta z tej wiedzy (dowiemy się tego z własnej ewaluacji kursu „Na straży”) i z rozmów z innymi organizacjami.

Ryzyko:

Ryzykiem projektu jest, że organizacje nie będą odpowiednio systematycznie pracować nad wdrażaniem zmiany, w efekcie trudno będzie prowadzić kolejne etapy Działań i nie zostaną wypracowane dobre materiały dla kolejnych organizacji.

Sposobem na poradzenie sobie z tym ryzykiem, poza stałym motywowaniem i zaprojektowaniem działania tak, aby organizacje miały potrzebną pomoc, jest motywacja finansowa. Organizacje – z innych środków – będą mogły otrzymać dofinansowanie na wykonanie działania. Jednak ich projekty będą musiały być dopracowane i w widoczny sposób gwarantować wdrożenie w ramach organizacji. Dotacje będą przyznane tylko tym organizacjom, które przedstawią realistyczne koncepcje oparte na dobrej analizie i zaplanowaniu adekwatnych działań i środków. Nie oznacza to eliminacji innowacyjnych pomysłów (te oczywiście też są ryzykowne, ale mile widziane), a raczej eliminację pomysłów ewidentnie szampowych, nieprzemysłanych, nieadekwatnych i mało efektywnych.

Działanie 3 (do celu 2 i 3)

Szkoła Inicjatyw Strażniczych – wzmacnianie lokalnych strażników działających samotnie

Sieć Obywatelska – Watchdog Polska I Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Dla jakiej podgrupy organizacji: To działanie nie jest adresowane do organizacji, a do grup nieformalnych i pojedynczych osób. Osoby te często prowadzą w pojedynkę lokalny portal internetowy lub zarejestrowany tytuł prasowy.

Rekrutacja: Planujemy zrekrutowanie 20 inicjatyw. Nabór będzie otwarty i dokonany poprzez spoty radiowe, rozmowy telefoniczne z lokalnymi gazetami na temat działających w gminach niezależnych inicjatyw, przez strony www.siecobywatelska.pl i www.watchdog.org.pl oraz lokalne fora dyskusyjne. Rozpocznie się we wrześniu 2014 roku, a rekrutacji dokonamy po wyborach. Pierwsze szkolenie odbędzie się na przełomie listopada i grudnia 2014 roku.

Uzasadnienie do podjęcia Działania 3: Członkowie tej grupy wiedzą, że sprawują kontrolę społeczną, jednak prawie zawsze są samotni w swojej działalności. Ta samotność powoduje brak perspektyw rozwojowych w gminie, czasem radykalizację postaw, czasem bezsilność. W naszym badaniu takich inicjatyw, przeprowadzonym w lipcu, sierpniu i wrześniu 2013 roku padały opinie potwierdzające poczucie odosobnienia i wyobcowania z lokalnej społeczności: *„oczekiwania społeczne nie dotyczą jawności. Dlaczego należy ujawniać, co robią inwestorzy? (...) Powszechnie odczucie jest takie, że korzystając z prawa, rzucam kłody pod nogi biednej władzy i przez to konkretna osoba nie będzie miała załatwionej sprawy. Odbiór społeczny pytania władzy o różne rzeczy jest jednoznacznie negatywny. (Strażnik z województwa małopolskiego).* Jednocześnie niektórzy lokalni strażnicy wiedzą, że zrozumienie ze strony mieszkańców jest istotne z punktu widzenia zapewnienia trwałości działań. Mieszkańcy muszą być sojusznikami (strażniczka z województwa pomorskiego). Także działania kierowane do innych organizacji są podejmowane, ale określają te wysiłki jako mało efektywne ze względu na uzależnienie lokalnych i regionalnych organizacji od środków publicznych oraz chęć utrzymania przez te organizacje współpracy z urzędem. Zwrócił na to uwagę m.in. strażnik z województwa śląskiego: *„zwykłe pytanie wywołuje zdziwienie: „co to za czepianie się, przecież wszystko u nas super działa, nie trzeba nic zmieniać”. Wprost nikt nam nie powiedział, ale różne osoby dają to odczuć że chodzenie, konsultowanie, pytanie nie jest dobrze widziane, że „podburzamy ludzi”. Samorząd musi być naprawdę bardzo słaby, żeby „podburzaniem” nazywać zachęcanie do pytania o ważne sprawy. No ale w efekcie wszyscy strasznie się boją, aby pytając nie zostać „pieniaczami”. Przez to wiele organizacji się ugłaskuje – co ma drugą stronę. Ludzie zaczynają sami siebie pilnować, aby pisma i działania były jak najbardziej „przyjazne” wobec urzędu.”* Podsumowując, grupa ta jest osamotniona, wystawiona na ataki, zdobywa swoją wiedzę w działaniu, bardzo potrzebuje wsparcia merytorycznego, kontaktów, sieci i nabycia umiejętności komunikacyjnych aby zacząć pozyskiwać sojuszników i wsparcie. Jednocześnie, ze względu na uzależnienie lokalnych organizacji, to właśnie ta grupa ma największe szanse zmieniać Polskę lokalną na bardziej rozliczalną. Z rozmów, które prowadzimy z osobami dzwoniącymi do biura, wiemy że ich poglądy na to jak działać lokalnie ewoluują. Stąd jest nadzieja, że większość z tych inicjatyw dojrzeje do budowania sobie poparcia społecznego. W niniejszym projekcie chcemy pracować z grupą pilotażową nad przygotowaniem do działań osadzonych w kontekście prawnym i ideowym i skutecznym komunikacyjnie na poziomie lokalnym.

Opis działania:

1. Proponujemy tej grupie działanie edukacyjne składające się z 5 zjazdów, które zostanie wzmocnione konkursem na zadanie monitorujące do wykonania i opisanie. Spotkania odbędą się w Warszawie. Będą trwały od piątku po południu do niedzielnego obiadu.

I sesja zjazdowa: Prawa człowieka, a działania z zakresu kontroli obywatelskiej (Helsińska Fundacja Praw Człowieka)

II sesja zjazdowa: Prawo do informacji i rozliczalność władzy (Sieć obywatelska – Watchdog Polska)

III sesja zjazdowa: Wolność słowa i jej granice (Helsińska Fundacja Praw Człowieka)

IV sesja zjazdowa: Budowanie pozycji i uznania dla lokalnej inicjatywy strażniczej (Sieć obywatelska – Watchdog Polska)

V sesja zjazdowa: Planowanie lokalnych działań strażniczych oraz ogłoszenie zasad konkursu na przygotowanie i poddanie pilotażowi działania strażniczego na poziomie lokalnym (Sieć obywatelska – Watchdog Polska).

2. Konkurs: na wzór pomysłu jednego z członków Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska – lokalnego działacza z gminy Stronie Śląskie, który przeprowadził monitoring diet radnych http://watchdog.org.pl/4,304,monitoring_diet_radnych.html i podzielił się swoim doświadczeniem, zachęcimy OU do przygotowania swojej propozycji dla innych inicjatyw strażniczych. Ważnym warunkiem będzie uwzględnienie w planie komponentu angażowania i informowania mieszkańców. W konkursie będzie można wygrać finansowanie dla własnych działań (z pieniędzy zewnętrznych wobec projektu CEE Trust). Projekty zostaną opisane wraz z doświadczeniami z pilotażu i będą dostępne jako wzór dla kolejnych działań.
3. Działanie zostanie utrwalone poprzez przygotowanie otwartego kursu internetowego, który będzie zawierał treści z sesji zjazdowych i nagrania z wykładów oraz ze scenariuszy monitoringów lokalnych nagrodzonych w konkursie.
4. Całe działanie zostanie zewaluowane w 4 miesiące po zakończeniu.

Systemowość: Możliwość skorzystania z wypracowanego doświadczenia przez kolejne organizacje (kaskadowość). Doświadczenie zostanie zebrane w kurs internetowy zawierający filmy. Nowe inicjatywy, powinny być w stanie przejść ten proces samodzielnie lub będą wiedziały jak się za niego zabrać.

Produkty:

- 20 lokalnych pojedynczych inicjatyw rozwinie swoją wiedzę merytoryczną i zostanie przygotowana do zdobywania zwolenników.
- Powstaną 3 scenariusze lokalnych działań strażniczych, oddolnych, angażujących mieszkańców i zweryfikowanych w pilotażu, które ukażą się w osobnym dziale na www.watchdog.org.pl.
- Powstanie otwarty kurs on-line „Lokalne Inicjatywy Strażnicze”
- Powstaną 3 filmy wspierające proces uczenia się.
- Powstanie jeden film promocyjny o Lokalnych Inicjatywach Strażniczych

Rezultaty:

W 20 Lokalnych Inicjatywach Strażniczych działania zaczną skupiać i angażować większe grupy mieszkańców – OU pozyskają przynajmniej jedną nową osobę do działania. Tę konieczność będziemy też sygnalizować kolejnym inicjatywom.

W przypadku 20 Lokalnych Inicjatyw Strażniczych działania zostaną lepiej osadzone w systemie praw człowieka i koncepcji rozliczanego państwa, ze świadomością złożoności otaczającego świata. Tym samym lepiej będą działały na rzecz dobra wspólnego.

Kolejne 30 (i więcej) nowych Lokalnych Inicjatyw Strażniczych otrzyma ofertę od podobnych im podmiotów, przez co wiarygodność i adekwatność edukacyjna scenariuszy monitoringów czy kursu internetowego się zwiększy. W perspektywie rozpocznie się proces kaskadowego rozwoju tego typu działalności w wyniku zwiększonej widoczności, dostępności materiałów edukacyjnych przygotowanych na podstawie realnego doświadczenia, nastąpi łączenie się w sieci wsparcia (co już się dzieje w interesie). Do końca projektu – kwiecień 2016 - spodziewamy się 30 przypadków całościowego zrobienia kursu (widzimy to w statystykach). Sądzymy, że zwiększy się też o 10% zapotrzebowanie na poradnictwo stażystów w projekcie.

Ryzyko:

Ryzykiem projektu jest, że nie uda się doprowadzić do szybkich zmian w funkcjonowaniu Lokalnych Inicjatyw Strażniczych. Dlatego jesteśmy nastawieni na długą drogę. Osoby działające na poziomie lokalnym robią to jako swoją działalność dodatkową, funkcjonują w różnych sytuacjach, obawiają się zbyt dużo oczekiwać od społeczności lokalnych, gdyż i tak – ich zdaniem – społeczność uważa, że mają w tym jakiś swój interes.

Na ich korzyść będzie działało organizowanie całego cyklu po wyborach. Przyjmujemy do projektu tylko takie inicjatywy, które pozostały niezależne w kampanii wyborczej, a mają już jakieś doświadczenie. Wiemy, że czas ma duże znaczenie dla wiarygodności Lokalnych Inicjatyw Strażniczych. Wsparciem będzie też ogólnopolska kampania informacyjna o watchdogach – lepiej uzmysławiająca społeczeństwu na czym polega ta działalność oraz stałe wspieranie tych konkretnych uczestników w kampanii komunikacyjnej o watchdogach – filmy o nich, wydobywanie ich wpływu na społeczność. Ewentualna współpraca ze szkołami w Działaniu 8 (w kilku przypadkach) też wzmocni poszukiwanie sojuszników. Konkurs na własny monitoring przyspieszy proces wprowadzania zmian. Pomimo tego – wiedząc jak długo trwają procesy zmian, zakładamy dosyć ostrożny wskaźnik sukcesu w postaci jednej dodatkowej osoby pozyskanej do współpracy i 10% większej ilości zapytań prawnych w poradnictwie. Inne zmiany opisze ewaluacja zewnętrzna. Ważne jest też, że Lokalne Inicjatywy Strażnicze nadal będą miały bieżące wsparcie w Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska, ponieważ jest to jedna z głównych grup docelowych działalności organizacji, a stworzony w projekcie system poradnictwa też będzie rozwijany.

Działanie 4 i 5 (do celu 2i 3)

Kurs stacjonarno-internetowy „Na straży”

dla organizacji zajmujących się konkretnym prawem **na poziomie centralnym**

(Sieć Obywatelska Watchdog Polska i Helsińska Fundacja Praw Człowieka)

dla organizacji **na poziomie miejskim**

(Stowarzyszenie Homo Faber)

Dla jakiej podgrupy organizacji: Chodzi o organizacje już istniejące, jednak jeszcze stosunkowo świeże w swoich działaniach strażniczych na poziomie centralnym i miejskim, wnioskujące o dotację do Programu Obywatele dla Demokracji lub w inny sposób już działające. Tu możliwe są zarówno takie, które stoją z zasady na straży jakiegoś konkretnego prawa, jak i takie które reprezentują jakąś konkretną mniejszość i jej problemy. Rekrutować będziemy osoby mające wpływ na działania i plany organizacji.

Rekrutacja: Nabór będzie otwarty – ogłoszenie umieścimy na portalu www.ngo.pl (patronat); www.watchdog.org.pl; www.siecobywatelska.pl; oraz FB tych dwóch ostatnich. Poinformujemy o nim także organizacje, które otrzymywały środki na działania strażnicze przez Fundację im. Stefana Batorego (jeśli stale zajmują się strażnictwem, to starały się o te środki).

Uzasadnienie do podjęcia Działania 4 i 5: Te działania wspierają realizację lepszych projektów strażniczych finansowanych ze środków norweskich i zbiera doświadczenia wypracowane przez poprzednie 10 lat i w pierwszym roku realizacji projektu. Strażnictwo wymaga sporych inwestycji w kompetencje zespołu, ale też w rozwój zaplecza organizacyjnego. Celowo rozróżniamy działanie 4 i 5. W obu przypadkach mamy do czynienia z kursem strażniczym, jednak doświadczeń jest już na tyle dużo, że możemy dopasować jego specyfikę do działań na poziomie lokalnym i centralnym, używając adekwatnych przykładów z każdego z nich. Jednocześnie działań tych jest wciąż za mało i za małe jest rozumienie co one naprawdę oznaczają, np. w dyskusjach na regulaminem FIO 2014 – 2020 <http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosci/952989.html>, kiedy to osoby dobrze znające sektor pozarządowy wygłaszały następujące stwierdzenia „Trudno powiedzieć, że są organizacje strażniczej i rzecznicze. Raczej są organizacje, które realizują takie projekty, przy czym więcej jest działań rzeczniczych – zauważył Marcin Dadel. – Nie wiem, czy takie ustawienie podziału środków nie spowoduje, że w sposób sztuczny zostaną wstrzymane dotacje na działania rzecznicze, ponieważ operatorzy nie będą w stanie „zebrać” równoważnej liczby projektów strażniczych.” Mowa była o kwocie rocznej 225 tys. zł na działania strażnicze. Raczej trudno sobie wyobrazić brak projektów. Nie mówiąc o sztucznym rozdzielaniu działań strażniczych i rzeczniczych. Przewidziano też projekty maksymalnie roczne, na 50 tys. zł.

Kurs „Na straży” nie jest wprawdzie rozwiązaniem problemu braku wiedzy świata zewnętrznego o działalności strażniczej, ale pozwala na wyobrażenie sobie przez organizacje, które dopiero wchodzą na strażniczą drogę, jakie działania mogą przewidywać w swojej strategii działań w interesie społecznym, pozostając odpornymi na definicje i wyobrażenia niektórych grantodawców, którzy nazywają to co finansują „działaniami strażniczymi”, przyczyniając się do dezinformacji. Kurs jest bardzo ważnym czynnikiem kształtowania świadomości środowiska i jego emancypacji.

Co roku dopasowywane są treści w taki sposób, aby nadążać za rozwijającym się doświadczeniem. Dzięki kursowi pojawia się więcej organizacji, które skutecznie działają – tworzą nowe doświadczenia, są bardziej profesjonalne, łatwiej też budować pozycję działań kontrolnych mogąc odwołać się do różnorodności i skuteczności doświadczeń. Lata inwestycji w organizacje strażnicze powodują, że już

teraz jesteśmy w stanie podzielić kurs na dwie ścieżki – adresowaną do organizacji działających centralnie i adresowaną do organizacji działających na poziomie miast. Mają one różnych adresatów w rzecznictwie i korzystają z różnych metod. Dlatego warto zróżnicować treści kursu i grupy szkoleniowe.

Opis działania: Kurs „Na straży” skierowany będzie do 20 organizacji dla organizacji centralnych (Działanie 4) i 20 organizacji miejskich (Działanie 5). Składać się będzie z trzech trzydniowych zjazdów stacjonarnych oraz tematycznych modułów tematycznych on-line.

- Pierwszy zjazd stanowi intensywne, trzydniowe szkolenie z praw człowieka i jednocześnie możliwość, aby OU się ze sobą poznały.

Następnie planujemy 8 modułów publikowanych co dwa tygodnie. Tematyka modułów (dotychczasowa, może ulec jakimś zmianom po zrekrutowaniu grupy): kontrola obywatelska; zasady działania organizacji strażniczych; dostęp do informacji publicznej; strategie działań w interesie publicznym; analiza prawa; monitoring; raport; realizacja działań rzeczniczych.

W połowie kursu odbędzie się kolejne spotkanie stacjonarne - poświęcone planowaniu monitoringu – tu OU zaczynają praktyczne zadanie domowe – przeprowadzenie monitoringu; następnie piszą raport z realizacji monitoringu; na zakończenie ma miejsce spotkanie stacjonarne na temat działań rzeczniczych. Wszystkie spotkania trwają 3 dni.

Systemowość: Budowanie masy krytycznej profesjonalnych inicjatyw – istotne dla budowania środowiska, jego tożsamości i rozwoju wiedzy o tym jak skutecznie wpływać na działania władz. Dzięki osiągnięciom kolejnych organizacji łatwiej będzie komunikować do innych grup, że organizacje strażnicze warto wspierać i pokazywać osiągnięte zmiany – da to większą szansę na pokazanie jak działania systemowe podejmowane przez organizacje strażnicze różnią się od bezpośrednich działań pomocowych.

Produkty:

- Przedstawicielki i przedstawiciele 40 organizacji zostaną absolwentami/tkami kursu.
- Powstanie 10 opisanych scenariuszy monitoringu z prac domowych przygotowanych przez absolwentów.

Rezultaty:

Podniesienie skuteczności i różnorodności stosowanych środków w 40 organizacjach uczestniczących w Działaniu 4 i 5 (korzystanie z doświadczeń absolwentów w kolejnych kursach, pojawi się w prasówkach prowadzonych przez SOWP). Mierzalnie – pojawi się co najmniej 20 przykładów działań rzeczniczych organizacji biorących udział w kursie w naszych prasówkach (Działanie 7).

Zbudowanie świadomości jak planować rozwój organizacji strażniczych i jakie warunki należy spełniać w 40 organizacjach uczestniczących w Działaniu 4 i 5 (ocena na podstawie ewaluacji kursu na ostatnim warsztacie).

Ryzyko:

Efekty budowania masy krytycznej będą opóźnione, gdyż inwestycja poczyniona w organizacje strażnicze na tym etapie zwrócą się dopiero w kolejnych latach po zakończeniu projektu. Organizacje będą przechodziły różne drogi – część z nich od razu odniesie sukcesy, część będzie musiała poczekać na dogodne warunki, zrobić dużą wieloletnią kampanię. Ale inwestycje w rozwój poczynione w ramach projektu, zwrócą się w ciągu 4 lat. Tak jak zwracają się te inwestycje, które czynione są przez ostatnie cztery lata – odkąd Fundacja Batorego postawiła na rozwój organizacji strażniczych, a nie jedynie dofinansowywanie ich projektów. W każdym kursie, w treściach, wykorzystujemy efekty tych inwestycji – zawsze uaktualniając przekazywaną wiedzę o najnowsze przykłady. Dzięki temu jesteśmy w stanie bazować nie tylko na wiedzy opracowanej w formie podręcznika Monitoring Praw Człowieka Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, która była główną treścią pierwszego kursu „Na straży” przeprowadzonego w 2009 roku. Co roku pojawia się coraz więcej nowych treści. Przykłady absolwentów z tego kursu także będą służyć kolejnym.

Działanie 6 (do celu 1, 2i 3) – 2 monitoringi lokalne
(Sieć Obywatelska Watchdog Polska)

Dla jakiej podgrupy organizacji: To działanie kierujemy do lokalnych organizacji, niezależnych od władz samorządowych, ale mających struktury i lokalną pozycję. Widzimy, że w ostatnich latach pozycja wielu organizacji zmienia się i prowadzenie działań strażniczych nie jest już tak wykluczające i związane z obciążeniami w kontaktach z władzą i mieszkańcami dla tych organizacji, które stać na niezależność. Dlatego widzimy, że warto różnicować ofertę dla pojedynczych osób, które dopiero chcą przekonać mieszkańców do tego, aby ich wspierali (Działanie 3) i dla organizacji, które już angażują mieszkańców i monitoring przyda im się jako narzędzie pracy, a przy okazji będą podejmowały działania związane z włączaniem mieszkańców w działania monitorujące lub dostarczanie wiedzy.

Rekrutacja: Nabór będzie otwarty – ogłoszenie umieścimy na portalu www.ngo.pl (patronat); www.watchdog.org.pl; www.siecobywatelska.pl; oraz FB tych dwóch ostatnich. Odbędzie się też za pośrednictwem spotów radiowych bądź audycji w lokalnych rozgłośniach radiowych i aktywnych form internetowych: filmiki, komiksy. Skierujemy również e-mailing do osób i organizacji jakie zidentyfikowaliśmy w czasie prowadzenia programu Mocna Straż oraz lokalnych monitoringów i działań statutowych stowarzyszenia, jako potencjalnych odbiorców działań objętych wnioskiem grantowym. Zwrócimy się do lokalnych blogerów o umieszczenie informacji na swoich stronach internetowych.

Uzasadnienie do podjęcia Działania 6: To działanie wspiera rozwój ilościowy organizacji, które są lokalnie niezależne i gotowe oceniać działania władz. Są one wciąż stosunkowo rzadkie, nadal wyzwaniem jest zapewnienie trwałości i odpowiedniej jakości pracy lokalnych organizacji strażniczych. Wciąż szukamy sposobów na to, aby mieszkańcy chcieli się przyłączać do takich inicjatyw. Z grupą lokalnych organizacji – która obok niezależnych pojedynczych osób mogłaby stanowić najliczniej reprezentowany typ strażnictwa – wciąż trzeba wypracować model działania, w

którym mieszkańcy będą zainteresowani wynikami i jednocześnie poprzez swój udział, zapewnią trwałość funkcjonowania organizacji.

Opis działania: Dla zakwalifikowanej do monitoringu grupy przygotujemy system wsparcia składający się z dwóch spotkań stacjonarnych, narzędzia internetowego oraz bieżącego doradztwa w formie e-mailowej i telefonicznej.

Pierwsze spotkanie będzie wprowadzeniem do działania – uczestnicy dowiedzą się, czym są działania strażnicze, według jakich zasad należy prowadzić monitoring, ale także - dzięki zaproszonym ekspertom - poznają lepiej obszar, który będą badać w monitoringu. Szczególny nacisk zostanie położony na kwestie etyki prowadzenia działań strażniczych oraz na praktyczne przykłady możliwych zagrożeń związanych z prowadzeniem tego typu działań. Pojawi się również temat angażowania do monitoringu innych mieszkańców badanych gmin tak, aby pomagali zbierać dane, dzielili się swoimi opiniami, a także uświadamiali sobie, że mają prawo sami kontrolować władze. Uczestnicy wyjadą ze szkolenia z zadaniem zebrania wszystkich danych wskazanych w narzędziu internetowym.

Drugie szkolenie będzie poświęcone dwóm tematom połączonym ze sobą – po pierwsze będziemy podsumowywać informacje zebrane w narzędziu internetowym i zastanawiać się, jak wykorzystać je do napisania raportu i przedstawienia rekomendacji. Po drugie duży nacisk zostanie położony na zachęcenie mieszkańców monitorowanych gmin do przyłączenia się do działań na rzecz zmiany, a także do podjęcia własnych działań kontrolnych. Po szkoleniu uczestnicy będą mieli za zadanie napisanie podsumowania/raportu z monitoringu i przeprowadzenie akcji upowszechniającej jego treść, a także pokazującej innym mieszkańcom gminy, że każdy może patrzeć władzom na ręce. Jeśli będzie zgłoszona taka potrzeba, istnieje możliwość wsparcia uczestnika przez opiekunkę/experta w akcji upowszechniającej wyniki monitoringu

W prowadzeniu monitoringu będzie pomagać uczestnikom narzędzie internetowe. Będzie ono zawierało schemat monitoringu: obszary, które należy zbadać, dokumenty, z którymi trzeba się zapoznać i wskazówki – jakie pytania zadać, z kim porozmawiać, jak zebrać potrzebne dane. W narzędziu znajdą się również materiały ze szkoleń (prezentacje, filmy), porady np. jak złożyć wniosek o informację publiczną, jak zaangażować ludzi do działania i ciekawe z punktu widzenia monitoringu linki do publikacji czy tekstów prasowych.

W razie wątpliwości, uczestnicy będą mogli zadawać pytania ekspertom zaangażowanym w działanie – ekspertami będą zarówno osoby z Sieci obywatelskiej (np. prawnik specjalizujący się w dostępie do informacji publicznej), jak i osoby z zewnątrz, prowadzące wykłady i warsztaty podczas szkoleń. Pytania będą kierowane do opiekunki monitoringu, przekazywane ekspertom, a odpowiedzi publikowane w narzędziu. Chodzi o to, aby jak najwięcej wiedzy przydatnej do prowadzenia monitoringu znalazło się w jednym miejscu – takim miejscem ma być narzędzie internetowe. Wszelkie informacje zgromadzone w internetowym narzędziu, czyli baza wiedzy dotycząca tematu monitoringu, po zakończeniu monitoringu, będzie dostępna dla wszystkich zainteresowanych.

Systemowość: Wypracowanie przetestowanego w praktyce modelu działania lokalnej organizacji, która podjęła monitoring i wypracowanie modelu monitoringu, w który włączają się mieszkańcy społeczności lokalnej. W tym wypadku mamy często do czynienia z organizacjami z mniejszych miejscowości, opartymi na aktywności obywateli. Do tej pory – ucząc o monitoringu – stawialiśmy przede wszystkim na analizowanie dokumentów i ocenę stanu funkcjonowania administracji publicznej. Dzięki temu raporty były kompetentne, ale brakowało siły nacisku społecznego na zmiany

następujące po ich publikacji, czyli działań rzeczniczych. Model uczenia, który wypracowaliśmy w monitoringu funduszu korkowego, wymaga ulepszeń polegających na uczeniu kompetencji nie tylko lokalnego strażnika, ale też otoczenia. Jest to możliwe dopiero na tym etapie, gdy wypracowanych zostało wiele doświadczeń.

Produkty:

- 40 organizacji będzie absolwentami monitoringu.
- Powstanie metoda pracy lokalnej polegająca na włączaniu mieszkańców do monitorowania lokalnej władzy.
- Powstaną nowe narzędzia on-line do monitoringu (przynajmniej 1 nowy temat) – narzędzie internetowe, a także filmy ze szkoleń udostępnione w Internecie oraz schemat działania krok po kroku, który może służyć innym organizacjom do przeprowadzenia takiego działania samodzielnie.

Rezultaty:

Podniesienie poziomu społeczeństwa monitoringów lokalnych i przyczynienie się do lepszego zrozumienia przez społeczność lokalną idei działań strażniczych mierzone liczbą mieszkańców, którzy wezmą udział w monitoringach lub działaniach rzeczniczych. Zakładamy, że będzie to (poza debatami, gdzie powinno pojawić się więcej osób) 120 osób.

Zbudowanie świadomości organizacji, że przy działaniach na rzecz interesu publicznego dobrze jest włączać mieszkańców, a nie tylko rozliczać władzę oraz że dużym pożytkiem z działania jest także edukacja prawna innych obywateli.

Wzmocnienie pozycji lokalnej i skuteczności działań strażniczych na poziomie lokalnym (na koniec realizacji projektu, przynajmniej w 30% uczestniczących gmin uda się wprowadzić zmiany po monitoringu (tam, gdzie będzie to konieczne).

Ryzyko: Podpadnięcie organizacji biorących udział w monitoringu w konflikt z tymi, których działania będą monitorowane lub, którzy stracą na rekomendowanych zmianach.

Sposobem na radzenie sobie z tym zagrożeniem jest od początku dyskusja z OU nad etyką działań i podnoszenie tego problemu oraz postawienie na pracę z mieszkańcami i włączanie interesariuszy. Będzie to trudne, aby w zmianę włączyli się ci, którzy tracą, ale przynajmniej będą mieli taką szansę oraz większa grupa osób będzie do tej zmiany dążyła.

Działanie 7 – wzmacnianie pozycji watchdogów (do celu 1)

Sieć obywatelska – Watchdog Polska
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Fundacja Court Watch Polska

D7a -Praca z decydentami instytucjonalnymi/sojusznikami

D 7b – praca z dziennikarzami i politykami

Działanie 7c (do celu 1) – promocja społeczna kontroli społecznej (lokalna)

Dla jakiej podgrupy organizacji: Dotyczy wszystkich organizacji – choć w działaniu 7a i 7b zwiększymy zapewne bardziej rozpoznawalność idei ochrony praw człowieka i rozliczalności państwa, przez co wesprzemy bardziej organizacje centralne i miejskie, natomiast w działaniu 7c (a potem 8) chcemy wzmocnić rozpoznawalność idei działania lokalnych inicjatyw.

Uzasadnienie do podjęcia Działania 7: wsparcie skuteczności innych Działań w projekcie, większa skuteczność w działaniach rzeczniczych, większe zaangażowanie społeczeństwa w działania strażnicze, większa chęć wspierania w przyszłości – przez biznes, ochrona przed niebezpieczeństwami dla lokalnych działań.

Opis działania:

Działanie 7a – Praca z decydentami instytucjonalnymi/sojusznikami

Cel: Zwiększenie skuteczności działań rzeczniczych poprzez przedstawienie się strażników potencjalnym sojusznikom i pokazanie jak tematyka działań strażniczych służy realizacji dobra publicznego. Porozmawianie o problemach merytorycznych i korzyściach, jakie można by odnieść ze współpracy, pokazanie swoich punktów widzenia.

Spotkania okrągłego stołu – pięć dyskusyjnych, służące pogłębieniu wybranej tematyki, ok. 3 godziny, dla 20 osób. Takie spotkania są trudne do zorganizowania dla większości organizacji centralnych. Tymczasem wiele z nich zgłasza sprawy, które mogliby podjąć przedstawiciele różnych instytucji (http://watchdog.org.pl/96,719,instytucje_przydatne_dla_watchdoga_szukaj_sojusznikow.html) i wesprzeć ich rozwiązanie, tak się jednak nie dzieje. Wiele zależy od pozycji organizacji i od tematyki. Planujemy zorganizowanie pięciu spotkań z wpływowymi środowiskami – prokuratorami, Europarlamentarzystami i szefami klubów parlamentarnych (tu zwrócimy się o pomoc do Stowarzyszenia 61), NIK, UZP, pełnomocnikami rządu i rzecznikami, samorządami zawodowymi. Ich dobór będzie zależał od badania potrzeb organizacji. Każde spotkanie zostanie bowiem zaprojektowane pod potrzeby środowiska strażniczego i wymaga szczegółowego planowania. Po spotkaniu będą przygotowane działania kontynuujące nawiązane relacje w postaci dokumentu z postulatami, wysłania podziękowań, wrócenia do sprawy w biuletynie elektronicznym (Działanie 7b) i zapisania osób uczestniczących do listy subskrybentów biuletynu elektronicznego.

Rekrutacja: Każde spotkanie dobrane będzie pod potrzeby środowiska strażniczego. Najpierw otwarcie poprosimy organizacje o zgłaszanie problemów, a następnie będziemy pracować z organizacjami, które się zgłoszą, nad przygotowaniem spotkania.

Działanie 7b1 – informowanie decydentów i mediów

Cel: Zwiększenie skuteczności działań rzeczniczych organizacji strażniczych poprzez dostarczanie kwartalnych biuletynów tematycznych do decydentów i wybranych mediów oraz obecność w mediach.

Opis: Przez dwa lata będziemy gromadzić listę subskrybentów i testować sposób opracowywania dla nich informacji o działalności strażniczej w taki sposób, aby wiedzieli co dzieje się w działaniach na rzecz praw człowieka i rozliczalności państwa. Zamierzamy wydać 11 biuletynów (ostatni, to wydanie

specjalne na zakończenie realizacji projektu). Od półtora roku regularnie śledzimy co dzieje się w organizacjach strażniczych. Odzwierciedleniem naszych działań jest informacja na stronie www.watchdog.org.pl i miesięczne opracowania o tym, co działo się w organizacjach strażniczych w danym miesiącu. Jednak zasięg oddziaływania jest stosunkowo niewielki – choć wiemy, że z materiałów tych korzystano np. przy przygotowaniu raportu Freedom House o skonsolidowaniu demokracji w Polsce, <http://www.freedomhouse.org/report/nations-transit/2013/poland> (*The authors would like to thank Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich [dawna nazwa SOWP] for sharing their news bulletins.*). Moglibyśmy korzystać z tej wiedzy także pracując z posłami do Parlamentu Europejskiego (robiliśmy to już przy okazji procedowaniu Rights and Citizenship Programme 2014-2020, kiedy SOWP spotkała się z Przewodniczącą zespołu zajmującego się tym programem w Komisji LIBE – węgierską eurodeputowaną Kingą Goncz). Brakuje nam jednak dobrych materiałów dla posłów, które pozwalałyby na regularną pracę nad różnymi tematami. Podobnie, dziennikarze którzy zajmują się tematyką praw człowieka czy funkcjonowaniem państwa (nieliczni) chętnie rozwijaliby swoją wiedzę. Inspiracją są też dla nas biuletyny czeskiej organizacji People in Need, która do decydentów kieruje biuletyn na temat swojej pracy i sytuacji praw człowieka w krajach, które wspiera (w zasadzie na całym świecie).

Środowisko strażnicze ma wiele osiągnięć i wiedzy do zaoferowania, jednak pojedyncze organizacje nie są w stanie skutecznie pracować nad zbudowaniem rozpoznawalności idei kontroli społecznej. Chodzi bowiem nie tyle o opracowanie tematu jednej organizacji, a o przekrojowość, pozyskanie głosów autorytetów. Biuletyn musi mieć atrakcyjną i nowoczesną formę i musi dawać korzyść zarówno organizacjom, jak też decydom.

Ten projekt to unikalna szansa do opracowania sposobu komunikowania, zdobycia subskrybentów i audytorium, nawiązania współpracy organizacji w tej kwestii. To także podbudowa pod starania o środki na działania strażnicze od biznesu poprzez zbudowanie wizerunku. Po dwóch latach pozyskiwania głosów znaczących osób, łatwiej będzie przekonać biznes do wspierania inicjatywy założenia własnej fundacji, lub wspierania programu dla działań strażniczych w innej formie. A jest to istotne gdyż bezpośrednie wspieranie organizacji przez biznes bywa trudne, nie tylko ze względu na tematykę, ale też często cały szereg sytuacji generujących konflikt interesów, np. organizacji trudno jest zachować wiarygodność jeśli reprezentuje interesy swojego darczyńcy. Potrzebny jest zatem pośrednik.

Biuletyny dadzą też okazję utrwalenia rezultatów działania 7a.

Wstępne propozycje tematyki biuletynów: organizacje strażnicze, a - stanowienie prawa; zdrowie; edukacja; prawa człowieka; efektywne państwo; samorządność; odpowiedzialność; dyskryminacja; sprawiedliwość.

Drugi – powiązany typ działań - to obecność organizacji strażniczych w mediach. Będzie się na nią składało – jako podstawa – prowadzenie strony internetowej i stałego przeglądu działań strażniczych, uzupełnianie bazy działań strażniczych oraz Watchdog TV (w internecie), jak też stałe działania media relations – poruszanie ciekawych tematów w telewizji śniadaniowej, artykuły w liczących się i poczytnych tygodnikach.

Działanie 7 c Kampania medialna na temat kontroli społecznej mająca na celu budowanie rozpoznawalności takich działań lokalnie, mniej politycznie.

Cel: Wzmocnienie pozycji organizacji działających w miastach i gminach, co chronić je będzie przed atakami i zwiększy zaangażowanie społeczne w ich działania.

Na kampanię medialną złożą się komplementarne działania informacyjno-promocyjne, wykorzystujące media ogólnopolskie oraz regionalne oraz różnorodne formy promocji i informacji. Osoby będące odbiorcami kampanii dowiedzą się czym są działania strażnicze, część z nich poczuje potrzebę dowiedzenia się więcej, będzie zaintrygowana i zostanie odesłana do strony www.watchdog.org.pl, na której dowiedzą się więcej na temat działań strażniczych, zapoznają się z organizacjami strażniczymi i dowiedzą się w jaki sposób mogą wesprzeć i włączyć się w działania strażnicze.

Do kampanii zostaną pozyskani patroni medialni: stacje radiowe, telewizyjne, gazety, portale internetowe. Do współpracy zostanie również pozyskana agencja reklamowa (zniżka przy zaplanowaniu kampanii, studio fotograficzne, osoba montująca spoty radiowe).

Plan: kampania składać się będzie z dwóch części: formacyjno-edukacyjnej i angażującej.

1. Kampania informacyjno-edukacyjna „Watchdog, kontrola obywatelska – poznaj organizacje strażnicze” 5 – tygodniowa kampania radiowa w 17 regionalnych stacjach radiowych. Ilość emisji: po 50 emisji w każdej radiostacji – 850 emisji. Skorzystanie z bezpłatnej emisji dla OPP + emisja w stacjach komercyjnych, które obejmą patronat nad akcją.

Wystąpienie w minimum 10 audycjach w radiostacjach regionalnych i przedstawienie przykładów działań strażniczych z danego województwa. Promocja lokalnych działań oraz działań organizacji.

2. Kampania zachęcająca do wspierania działań strażniczych: pokazanie przykładów działań strażniczych, pokazanie w jaki sposób poprawiają jakość życia, zachęcenie do wsparcia finansowego. Skorzystanie z możliwości bezpłatnej emisji dla OPP oraz wykupienie płatnej promocji w stacjach komercyjnych.

Radio – spot reklamowy; 5 – tygodniowa kampania radiowa w regionalnych i ogólnopolskich stacjach radiowych.

Telewizja - reklama; - tygodniowa emisja reklamy w wybranych regionalnych stacjach telewizyjnych.

Prasa – reklama; emisja zdjęć przez 4 tygodnie w 5 tygodnikach opiniotwórczych. Emisja zdjęć w wybranych mediach regionalnych.

Internet: kampania viralowa w internecie; przygotowanie 10-ciu krótkich filmów pokazujących kim jest watchdog, co robi, dlaczego to jest ważne, dlaczego warto wspierać takie działania. Filmy będą w zabawny sposób pokazywać, co robią organizacje strażnicze oraz osoby, które prowadzą kontrolę obywatelską. Będzie skierowana do osób korzystających z internetu (Kampania viralowa polegana stworzeniu przekazu, który tak mocno zainteresuje i zaintryguje internautów i internautki, że będą sami go rozpowszechniać).

Product placement: pokazanie wątku związanego z działaniami strażniczymi przy wykorzystaniu product placement w słuchowisku radiowym lub serialu telewizyjnym (product placement to forma

promocji marki poprzez umieszczenie sygnowanego przez nią produktu albo usługi lub też ich reklam jako rekwizytu w filmie, serialu, teledysku, itd.)

Przygotowanie wydarzenia (jedno z podanych): piknik rodzinny (na przykład z okazji 4 czerwca, którego przekazem będzie, że demokracja to także prawo i obowiązek kontrolowania tego, co robią władze); bieg watchdoga – ogólnopolski bieg edukacyjny, którego trasa biegnie w taki sposób, aby pokazać ważne instytucje oraz tematy, którymi zajmują się organizacje strażnicze. Bieg ma również na celu zachęcenie do finansowego wspierania watchdogów. Osoby biorące udział w biegu wybierają organizacje strażnicze, dla których chcą biec. Opłata wpisowa jest przeznaczona na rzecz tej organizacji. Celem biegu jest zapoznanie z działaniami strażniczymi oraz zbieranie środków na działania strażnicze.

Do zdobycia: patroni medialni, sponsorzy, którzy zapewnią nagrody rzeczowe dla biegaczy, sponsorzy, którzy zapewnią bieżącą obsługę biegu (koszulki, woda).

Ambasadorzy działań strażniczych: zaproszenie gwiazd oraz osób kształtujących opinię publiczną do publicznego wypowiedzenia się na temat kontroli obywatelskiej i działań strażniczych (zidentyfikowanie kilku osób (celebryta/celebrytka, aktor/aktorka, publicysta/publicystka, eksperci, autorytety).

Systemowość: to działanie wzniesie organizacje strażnicze jako środowisko ponad dotychczasowy poziom i pozwoli na sfinalizowanie kolejnych, diskutowanych dotąd tematów takich jak budowanie instytucji, która będzie pozyskiwała środki od biznesu lub będzie inicjatywą biznesu, obecność i rozpoznawalność kontroli społecznej i strażnictwa przynajmniej w świadomości obywateli i obywateli interesujących się polityką oraz w świadomości decydentów.

Produkty:

- 5 spotkań okrągłego stołu
- 11 biuletynów
- 26 filmików promujących działania strażnicze lub konkretne sukcesy
- Strona www. watchdog.org.pl

Rezultaty:

Zwiększenie skuteczności działań w interesie publicznym, poprzez zdobycie większego zrozumienia dla działań strażniczych i uwrażliwienie wybranych środowisk na przydatność kontroli społecznej również w ich pracy. Zbadamy to przez prasówki i wywiady z organizacjami, które będą uczestniczyły w spotkaniach i będą zwracały się do tych środowisk.

Zwiększenie skuteczności działań zmierzających do angażowania obywateli w działalność organizacji strażniczych, wypracowywanych w Działaniu 1 i 2. Zbadamy to w ewaluacji Działania 1 i 2 (dokładając pytania o wpływ tego, co wydarzyło się w działaniu 7).

Powstanie mechanizmu finansowania organizacji strażniczych ze środków pozyskanych od biznesu. Praca nad powstaniem tej fundacji odbędzie się poza projektem (ze środków CEE Trust), jednak to w projekcie zostanie zbudowana najważniejsza część podbudowująca powstanie inicjatywy. Miernikiem

będzie czy taki mechanizm powstanie, albo stan zaawansowania prac nad nim na koniec realizacji projektu.

Działanie 8 – Wprowadzenie strażnictwa do szkoły (cel 1 i 2)

Centrum Edukacji Obywatelskiej

Uzasadnienie: Pogłębianie wiedzy, podwyższanie poziomu kultury prawnej oraz kształtowanie odpowiednich postaw obywatelskich i zaangażowania w życie publiczne (także w obszarze działań strażniczych) nie może być skuteczne bez odpowiedniej i stosunkowo wcześniej rozpoczętej edukacji młodzieży. Rozumieją to zarówno twórcy prawa oświatowego wprowadzając do edukacji formalnej elementy praktycznej edukacji prawnej (jest ona znaczącym elementem podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie na IV etapie edukacyjnym), jak i instytucje oświatowe zajmujące się doskonaleniem zawodowym nauczycieli (w tym nauczycieli wo-u) i edukacją nieformalną (projekty poświęcone zagadnieniom prawniczym). Nadal jednak istnieje ogromna potrzeba systemowego wspierania edukacji prawnej w szkołach, zwłaszcza ze względu na stopień przygotowania do niej nauczycieli, tak w obszarze wiedzy, jak i dydaktyki nauczania kompetencji związanych z wykorzystaniem tej wiedzy w codziennym życiu.

Skuteczną edukację prawną, która miałaby umacniać znaczenie prawa w codziennym życiu oraz jego wpływu na jakość rządzenia (między innymi poprzez działania strażnicze) trzeba prowadzić z uwzględnieniem 3 aspektów:

- **Edukacja prawna na co dzień.** Mimo dostrzegania potrzeby wprowadzania uczniów w edukację prawną, nadal brakuje dobrych praktyk nauczania prawa w szkole, zwłaszcza takiego prawa, które osadzone jest blisko codziennego życia młodzieży, ich rodziców, ich sąsiadów. W polskiej szkole np. nauczanie o prawach człowieka odbywa się najczęściej w oderwaniu od codziennego życia bliskiego uczniom – częściej analizuje się przypadki drastycznego naruszania praw człowieka np. w reżimach (uczniowie angażują się np. a akcje Amnesty International), mniej miejsca i czasu poświęcając na te prawa człowieka, które naruszane są w rozwiniętych demokracjach (np. prawo dostępu do informacji). Zwykle spowodowane jest to nieumiejętnością i nieodpowiednim przygotowaniem nauczycieli (duża wiedza teoretyczna, mała – praktyczna; znajomość prawa na poziomie ustaw; mniejsza – na poziomie dokumentów regulujących funkcjonowanie lokalnych organów), ale także obawami przed „naruszaniem” np. lokalnego status quo, brakiem odwołania się do dobrych lokalnych praktyk.
- **Obywatelska kontrola społeczna i jej umocowanie prawne.** Aby wzrastało znaczenie działań strażniczych wśród obywateli (także tych mniej zaangażowanych) konieczne jest odpowiednie prezentowanie tych działań w kontekście obowiązującego prawa i

istniejących dostępnych narzędzi. To także powinno stać się celem edukacji formalnej – wskazywanie umocowania prawnego dla tego rodzaju aktywności. Konieczna jest tutaj prezentacja dobrych praktyk, najlepiej z lokalnego środowiska.

- **Postawa obywatelska a interes publiczny.** Niezwykle istotne jest, by wszelkie działania (w tym działania strażnicze) podejmowane przez obywateli nie były tylko instrumentalnym wykorzystaniem prawa dla własnych interesów (choć często taka jest pierwsza ich motywacja). Musi im towarzyszyć nieustanne myślenie o dobru publicznym, oraz o tym, że każde pojedyncze działania ma na celu poprawę jakości administracji. Ważny jest też kodeks etyczny, wg którego działamy podejmując takie działania. Kształtowanie odpowiedniej postawy wobec dobra publicznego oraz wychowanie do uczciwości w życiu publicznym jest jednym z podstawowych zadań wychowawczych szkoły. Trzeba młodzież na to nieustannie uwrażliwiać, przygotowując jednocześnie to podejmowania decyzji w sytuacjach, w których np. dochodzi do konfliktu wartości osobistych z tymi publicznymi.

Dlatego niezwykle istotnym komponentem projektu jest opracowanie modelu takiego prowadzenia edukacji prawnej (w zakresie monitorowania przestrzegania prawa), który: 1/ dostarczy uczniom niezbędnej wiedzy prawnej (także w kontekście prawa lokalnego), którą będą mogli wykorzystać z codziennym życiem 2/ pokaże im znaczenie aktywności obywatelskiej wynikające z jej umocowania prawnego 3/ wskaże sprawdzone narzędzia obywatelskiej dbałości o jakość prawa i jego realizacji oraz nauczyć z nich efektywnie korzystać 4/ będzie wspierać procesy wychowawcze szkoły w zakresie dbałości o szeroko rozumiany interes publiczny 5/ będzie budować system wartości u uczniów oparty na praworządności i zaangażowaniu na rzecz zmiany.

Komponent edukacyjny realizowany będzie dwuetapowo.

1 Etap.

Opracowanie modelu edukacji prawnej z uwzględnieniem działań strażniczych i jego pilotaż w wybranych regionach

Powstanie takiego modelu zagwarantuje pilotażowy program edukacyjny, skierowany do nauczycieli z 3 miejscowości/regionów (zaangażowanych w co najmniej jeden inny element Projektu), zwłaszcza z tych obszarów, na których wprowadzie realizowane są działania strażnicze, ale osoby je prowadzące dostrzegają wciąż słabe zainteresowanie opinii publicznej oraz mały napływ nowych „lokalnych aktywistów”. Do udziału zaproszeni zostaną nauczyciele WOS-u w szkołach ponadgimnazjalnych oraz edukacji prawnej. Zostaną oni objęci specjalnym wsparciem metodycznymi i merytorycznym podczas 3-miesięcznego kursu internetowego) oraz trzydniowego szkolenia stacjonarnego.

Celem obu działań będzie przygotowanie ich do prowadzenia działań edukacyjnych w swojej szkole w ramach edukacji formalnej i nieformalnej wg zaproponowanego wyżej modelu edukacji prawnej.

Tematyka kursu internetowego

- Prawa człowieka
- Prawo krajowe (zwłaszcza administracyjne, lokalne)
- Znaczenie i narzędzia społecznej kontroli
- Przygotowanie do monitoringu

Uczestnicy: 20 nauczycieli, 2 mentorów, 1 ekspert merytoryczny

Rezultaty: program kursu wraz z materiałami edukacyjnymi (ok. 30-40 stron); multimedialna prezentacja materiałów, tak by było to do wykorzystania także powszechnie (np. Moock); 70% ukończy kurs, 70% zrealizuje monitoring; po kursie i zebraniu potrzeb nauczycieli opracowane zostaną: program/poradnik edukacji prawnej z uwzględnieniem działań strażniczych, 2 scenariusze zajęć z uczniami, zestaw 10 ćwiczeń praktycznych z uczniami

Tematyka szkolenia wspierającego

- Pogłębienie wybranej tematyki z kursu internetowego/WIEDZA
- Przygotowanie do wykorzystania nowych technologii w edukacji prawnej oraz prowadzeniu aktywności obywatelskiej/UMIEJĘTNOŚCI I NARZĘDZIA
- Przygotowanie do kształcenia u uczniów kompetencji miękkich/POSTAWY
- Spotkanie z przedstawicielami już zaangażowanych w działania strażnicze środowisk – wymiana doświadczeń

Uczestnicy: 20 nauczycieli, 2 trenerów (plus koordynator), 2 ekspertów.

Rezultaty: 1 program warsztatów wraz z materiałami edukacyjnym; 80% ukończy szkolenie; 80% poprowadzi zajęcia z uczniami oraz zrealizuje proponowane aktywności.

Do przygotowania wszystkich materiałów i programów zaproszone zostaną osoby i organizacje działające na poziomie lokalnym i centralnym, doświadczone w edukacji prawnej oraz w opracowaniu materiałów do określonych celów edukacyjnych (np. e-learning).

W trakcie pilotażu nauczyciele i uczniowie otrzymają wsparcie zarówno ze strony Fundacji, lokalnych aktywistów (już działających w ich miejscowości w obszarze działań strażniczych), jak i ekspertów.

Po pilotażu opracowane materiały zostaną zweryfikowane i zmodyfikowane adekwatnie do potrzeb i uwag zgłaszanych w trakcie pilotażu. Będą też poddawane konsultacjom eksperckim.

Etap 2

Upowszechnienie modelu edukacji prawnej z uwzględnieniem działań strażniczych

W celu upowszechniania wypracowanego modelu w I fazie Projektu do udziału zostaną zaproszone środowiska zajmujące się doskonaleniem zawodowym nauczycieli w zakresie edukacji prawnej (ośrodki doskonalenia nauczycieli, wykładowcy studiów podyplomowych dla nauczycieli wo-u, edukatorzy edukacji obywatelskiej). Każdy uczestnik zobowiązany jest do przeprowadzenia warsztatu/warsztatów dla łącznie co najmniej 20 osób.

W ramach działań zorganizowane zostanie **szkolenie stacjonarne** w trakcie którego pogłębiona zostanie wiedza i kompetencje uczestników, ale także przygotowani oni zostaną do prowadzenia szkoleniowych działań (na zasadzie kaskady) na terenie, na który zawodowo działają.

W tej fazie projektu, po szkoleniu wspierającym, odbywać się będzie kaskadowe upowszechnianie zaproponowanego modelu edukacji (szkolenia w regionach prowadzone przez uczestników) oraz wypracowanych materiałów, tak by były dostępne wszystkim zainteresowanym.

Tematyka szkolenia wspierającego

- Wybrane aspekty prawa (prawo lokalne, prawa człowieka)
- Działania strażnicze elementem edukacji prawnej
- Wypracowanie warsztatu dla nauczycieli, który kaskadowo będzie upowszechniany w regionach

Uczestnicy: co najmniej 20 osób (będzie reprezentant każdego regionu/województwa), 2 trenerów, 2 ekspertów

Rezultaty: program szkolenia wraz z materiałami, program warsztatu kaskadowego, 80 % ukończy szkolenie (16 uczestników), 80% zrealizuje szkolenia kaskadowe (16 szkoleń); 1 kurs online (mooc), przygotowujący nauczycieli do realizacji tematyki strażniczej w szkole w ramach edukacji formalnej i nieformalnej.

Działanie 9: Ochrona narzędzi watchdogów i budowa stabilnego wsparcia prawnego (cel 2 i 3)

1. Przygotowanie dowodów koniecznych w systemie stanowienia prawa

Opracowanie 8 ekspertyz:

- Ekspertyza 1: Opracowanie danych dotyczących poziomu wnioskowania o informację i pytań wnioskodawców na poziomie gminnym. Jej przygotowanie wymaga przeprowadzenia monitoringu za 2013 rok (mamy dane dla lat 2011 i 2012) oraz statystycznego opracowania danych.
- Ekspertyza 2: Opracowanie orzecznictwa dotyczącego „dokumentu wewnętrznego”. Jej przygotowanie wymaga przeglądu orzecznictwa w bazie orzeczeń NSA, jego opisanie i naświetlenia kontekstu społecznego towarzyszącego poszczególnym sprawom.
- Ekspertyza 3: Opracowanie orzecznictwa dotyczącego „nadużywania prawa do informacji”. Jej przygotowanie wymaga przeglądu orzecznictwa w bazie orzeczeń NSA, jego opisanie i naświetlenia kontekstu społecznego towarzyszącego poszczególnym sprawom.
- Ekspertyza 4: Opracowanie orzecznictwa dotyczącego „informacji przetworzonej”. Jej przygotowanie wymaga przeglądu orzecznictwa w bazie orzeczeń NSA, jego opisanie i naświetlenia kontekstu społecznego towarzyszącego poszczególnym sprawom.
- Ekspertyza 5: opracowanie orzecznictwa dotyczącego ograniczeń wynikających z innych ustaw. Jej przygotowanie wymaga przeglądu orzecznictwa w bazie orzeczeń NSA i jego opisanie, pokazania jakie ograniczenia się pojawiają i ewentualnego skomentowania na ile te ograniczenia są właściwie stosowane przez organy władzy.
- Ekspertyza 6: opracowanie dotyczące decyzji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych. Jej przygotowanie wymaga uzupełnienia zebranych przez nas decyzji (http://informacjapubliczna.org.pl/2,819,rozstrzygnięcia_samorządowych_kolegiów_odwoławczych.html), dokonania ich analizy i odniesienie działań SKO do orzecznictwa Sądów Administracyjnych
- Ekspertyza 7: Opracowanie dotyczące funkcjonowania przepisów karnych. Jej przygotowanie wymaga zebrania danych z prokuratur i zbiorczej analizy naszych własnych doświadczeń oraz pokazania faktycznych możliwości egzekucji prawa przez obywateli.
- Ekspertyza 8: rozwiązania międzynarodowe a dyskusja w Polsce. Jej przygotowanie wymaga przeprowadzenia dokładnego badania międzynarodowych rozwiązań dotyczących pojawiających się w Polsce propozycji (dokument wewnętrzny, nadużywanie prawa do informacji, egzekwowanie prawa). Pomocna w tym będzie lista dyskusyjna FOI Advocates Network – uzupełniona o ewentualne wywiady. Będzie to ekspertyza najbardziej obszerna i podsumowująca dyskusję.

Będą to 15-20 stronicowe publikacje on-line. Staną się dla organizacji strażniczych podstawą do toczenia debaty o dostępie do informacji, a także posłużą uczeniu się strażników o dostępie do informacji. Zawierałyby one dane, które nie istnieją bądź są rozporoszone. Ekspertyzy kończyć się będą wnioskami i rekomendacjami. Te posłużą do dyskusji i tworzenia świadomości prawnej organizacji strażniczych.

2. Budowanie zrozumienia tematyki dip w organizacjach społecznych i włączanie organizacji w debatę

Szykowane zmiany prawa dotyczące dostępu do informacji mogą uderzyć we wszystkie organizacje strażnicze. Musi zaistnieć przeciwwaga społeczna. W ramach różnych wydarzeń z innymi działaniami

(D3,4,5,6,11) będziemy podejmowali tematykę opracowaną w ekspertyzach. Ponadto organizacje strażnicze będą otrzymywały newsletter (8) pokazujący znaczenie tematyki dla ich działalności. Służyć to będzie mobilizacji w odpowiednim momencie.

3. Prowadzenie monitoringu pojawiających się propozycji

Sprawdzanie BIPów, wysyłanie wniosków o informacje sprawdzających sygnały przekazywane przez osoby z zewnątrz, uczestniczenie w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich, przygotowywanie opinii a temat proponowanych zmian. Planujemy przygotowanie dwóch opinii – na poziomie rządowym i parlamentarnym, obecność na 8 spotkaniach, sprawdzenie 20 sygnałów.

4. Budowanie zaplecza prawników-wolontariuszy wspierających organizacje strażnicze.

Wraz ze wzrostem świadomości obywatelskiej i dbania o własne prawa, a co za tym idzie rozwojem inicjatyw i organizacji strażniczych, pojawia się coraz większe zapotrzebowanie na pomoc prawną. Nie wszystkie organizacje są w stanie zrekrutować prawników – zwłaszcza te lokalne. Wsparcie prawne stanowi zatem istotny komponent uzupełniający w projekcie. Stworzymy stabilny system oparty na wolontariacie. Już teraz zgłasza się do nas sporo studentów i doświadczonych prawników, którzy są chętni do pomocy. W projekcie planujemy zorganizowanie systemu pracy z tymi prawnikami na rzecz różnych organizacji – wypracowane zostaną procedury zgłaszania, rozdzielnia zadań, raportowania oraz utrzymywania relacji, które zostaną przetestowane praktycznie. Ponadto istotne jest przygotowanie sposobu przejmowania odpowiedzialności za wolontariuszy. Efektem będzie stworzenie „korpus służby prawniczej” dla strażników, co ułatwi ich codzienną pracę.

Do pomocy im uporządkowane zostaną istniejące doświadczenia w zakresie prawa do informacji - zebranie danych z listy, i uporządkowane zostaną materiały o prawie z zakresów różnych spraw zbliżonych lokalnym strażnikom (skargi i wnioski, referenda).

Ryzyko to nieprzewidywalny kalendarz prac nad ustawą. Najbardziej korzystny (i prawdopodobny) kalendarz to dyskusja sejmowa w 2015 roku, aby wprowadzić zmiany przed wyborami. Na takie działania jesteśmy najlepiej przygotowani.

Kontynuacja projektu jest zapewniona przez nasze stałe zainteresowanie tematem. Ostatnią nowelizację monitorowaliśmy od 2008 roku. Nasza wiedza wzrasta, mamy coraz więcej materiałów i potrzebujemy środków na jej skonsumowanie.

Działanie 10: Szkoła Doskonalenia (do celu 3)

Fundacja Court Watch Polska

Dla jakiej podgrupy organizacji: To działanie kierujemy do wszystkich typów inicjatyw strażniczych zainteresowanych rozwijaniem swojego warsztatu pracy.

Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
Fundacja Court Watch Polska i Stowarzyszenie Homo Faber

Rekrutacja: Nabór będzie otwarty – ogłoszenie umieścimy na portalu www.ngo.pl (patronat); www.watchdog.org.pl oraz stronach i FB wszystkich partnerskich organizacji (poza CEO); Poinformujemy o nim także organizacje, które biorą udział w projekcie i otrzymywały środki na działania strażnicze przez Fundację im. Stefana Batorego (jeśli stale zajmują się strażnictwem, to starały się o te środki).

Uzasadnienie: Strażnictwo wymaga ciągłego doskonalenia warsztatu pracy i szukania nowych pomysłów na większą skuteczność działań rzeczniczych, wykorzystanie dostępnych narzędzi, pracy z danymi czy angażowania obywateli i obywateli. Dotyczy to wszystkich poziomów działania organizacji. Dlatego jako uzupełnienie oferty w projekcie proponujemy warsztaty doskonalące.

Opis działania: 6 trzydniowych spotkań doskonalących dla 20 organizacji, obejmujących następującą tematykę:

- Metody nauk społecznych w monitoringu;
- Analiza statystyczna;
- Crowdsourcing 1 - monitoring na bazie wolontariatu;
- Crowdsourcing 2 - wykorzystanie narzędzi IT;
- Komunikacja i współpraca z interesariuszami monitorowanego obszaru;
- Opracowywanie i wdrażanie zmian społecznych (inżynieria społeczna).

Systemowość: Warsztaty będą nagrane i będą stanowiły materiał edukacyjny dla kolejnych organizacji.

Produkty: Nagrania z 6 warsztatów

Rezultaty: Podniesienie skuteczności i różnorodności stosowanych środków w 60 inicjatywach uczestniczących w Działaniu 10.

Działanie 11 - spotkanie sieciująco – podsumowujące

Sieć Obywatelska – Watchdog Polska
i Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Na zakończenie projektu, dla wszystkich absolwentów spotkanie podsumowujące. Tematem merytorycznym spotkania będą prawa człowieka i rozliczalność państwa. Dla 100 osób, 2 dni.